

Ева Гарсия Саенс де Уртури

МЪЛЧАНИЕТО НА БЕЛИЯ ГРАД

София, 2018

Преводът е направен по изданието:
Eva García Sáenz de Urturi
El silencio de la ciudad blanca
Editorial Planeta, S. A., 2016

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

Copyright © Eva García Sáenz de Urturi, 2016

© Катя Диманова, превод, 2018
© Издателство „Изток-Запад“, 2018

ISBN 978-619-01-0295-3

ЕВА ГАРСИЯ САЕНС ДЕ УРТУРИ

✠ ТРИЛОГИЯТА НА БЕЛИЯ ГРАД ✠

МЪЛЧАНИЕТО НА
БЕЛИЯ ГРАД

КНИГА ПЪРВА

Превод от испански
Катя Диманова

*На моя дядо.
По безброй причини*

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Предговор</i>	9
1 ♦ Старата катедрала.....	11
2 ♦ Лос Аркильос.....	27
3 ♦ Сабаля.....	37
4 ♦ Дворецът във Виля Сусо.....	48
5 ♦ Къщата с връвта.....	57
6 ♦ Улица „Дато“ №2.....	74
7 ♦ Виляверде.....	91
8 ♦ Ресторант „Мачете“.....	99
9 ♦ Арментия.....	109
10 ♦ „Ла Сенда“.....	116
11 ♦ Улица „Сан Антонио“.....	134
12 ♦ Зеленият пръстен.....	146
13 ♦ Клиника „Витория“.....	166
14 ♦ Сан Висентехо.....	169
15 ♦ Правата отсечка при боровете.....	176
16 ♦ Ангелът от гробището „Санта Исабел“.....	187
17 ♦ Ла Тортиля.....	194
18 ♦ Статуята на улица „Дато“.....	197
19 ♦ Чагоричу.....	213
20 ♦ Стенописът на „Ел Кампильо“.....	223
21 ♦ Улица „Хенерал Алава“ №2.....	230
22 ♦ Природен парк „Горбеа“.....	235
23 ♦ Шествието на фенерите.....	240
24 ♦ Утринна молитва.....	250
25 ♦ Терасата пред църква „Сан Мигел“.....	256

26 • Булевард „Мираконча“	264
27 • Кулите на улица „Ондурас“	274
28 • Сугарамурди	280
29 • Дворец Унсуета.....	290
30 • Къщата на мигрените	295
31 • Кулата на доня Очанда.....	304
32 • Исара.....	308
33 • „Пътника“	312
34 • Парк „Ел Прадо“	323
35 • Кръстът на Горбеа	328
36 • Природен парк „Салбуруа“	335
37 • Подлез „Ел Дуенде“	343
38 • Пътят с трите кръста	349
39 • Тисовото дърво на доня Лола.....	365
40 • Улица „Дато“ №1.....	376
41 • Аюрдинският проход.....	385
42 • Мургия.....	390
43 • Паметникът в чест на битката за Витория.....	401
44 • Школа „Хемингуей“	412
45 • Парк „Ариага“	425
46 • Старият град.....	439
47 • Тревиньо	450
48 • Очате.....	454
49 • Болница „Сантяго“	464
50 • Лагуардия	467
51 • Сан Тирсо.....	471
52 • Градът на Кракен	477
<i>Благодарности</i>	482

*Светът се нуждае от зли хора. Точно ние
успяваме да възпираме останалите зли хора.*

— Ръст Коул, „Истински детектив“ —

ПРЕДГОВОР

Витория, август 2016 г.

Телевизионните репортери преследвали като обсебени приятели от моята компания. Имали нужда от ексклузивна новина и били убедени, че те могат да им я осигурят. Вървели по петите им неотлъчно из цяла Витория, след като се разчуло, че убиецът ме е прострелял в главата: оттам насетне нямало мира за никого.

От ранни зори заставали на пост пред домовете им, а вечер – в бар „Сабурби“ на улица „Дато“, където дружината се събирала да хапне мълчешком. Но в онези дни никоой нямал желание за разговори и натрапчивото присъствие на репортерите никак не помагало.

– Съжаляваме за случилото се с инспектор Аяла. Ще участвате ли в митинга довечера? – запитал един журналист, размахвайки пред тях вестник с новината на първа страница, където моята снимка заемала може би повече място от уводната статия.

Едрият и мургав тип, който напразно се опитва да скрие лицето си от камерите беше моя милост, няколко дни преди случката.

Приятелките ми навели глави, приятелите обърнали гръб на камерите.

– Всички сме в шок – не издържал накрая Хота, докато отпивал от червеното си вино. – Животът не е справедлив, не е справедлив.

Изглежда, мислел, че това ще е достатъчно, за да се отърват от журналистите, но в този момент те зърнали Херман, брат ми – нямало как да не го забележат при ръста му от метър и двацет, с който го наказваше неговият нанизъм. Херман направил опит да се вмъкне в тоалетната. Но репортерът, с калено от хиляди

ексклузивни новини око, викнал към операторите в мига, в който го разпознал.

– Това е брат му, бързо след него!

Преди да хлопне вратата на тоалетната пред носовете им, брат ми се обърна. Същата вечер всички национални телевизии излъчили кадъра.

– Вървете на майната си – казал само той, като дори не бил ядосан, нито обиден. Просто бил изтощен.

Знам, че всички граждани на Витория са били потресени от това, че лежа с куршум в главата и ако тогава бях в състояние да мисля – нещо физиологически невъзможно – сърцето ми щеше да отиде в петите от вълнение.

Никой полицаи не очаква да приключи даден случай като последна жертва на сериен убиец, който е държал в ужас цял един град, но животът е много изобретателен, реши ли да ти погоди мръсен номер.

И... да, здравата си изпатих. В края на краищата, както споменах, се оказах с куршум в мозъка. Но може би е редно да разкажа с подробности за онова, което първоначално бе наречено „Двойното убийство при долмена“ и завърши като касапница, програмирана от а до я в продължение на години от престъпен ум с много по-висок коефициент на интелигентност от всички нас, хората, които се опитвахме да го обезвредим навреме.

Когато серийният убиец се окаже зъл гений, остава само да се молиш от въртящата се златна сфера да не изскочи топче точно с твоя номер, който поредното хлапе да оповести с треперливо гласче.

СТАРАТА КАТЕДРАЛА

24 юли, НЕДЕЛЯ

Наслаждавах на най-вкусната тортиля¹ на света, с полурохко яйце и хрупкави картофи, когато едно телефонно обаждане промени живота ми. Към по-лошо, нека уточня.

Бяхме в навечерието на Деня на Сантяго² и във Витория се готвехме за Деня на ризата³, празника на младежите, които се грижеха за веселото настроение по време на предстоящите в началото на август тържества. Дървеното бистро, където бях седнал пред споменатата микровкусотия, беше така претъпкано и шумно, че когато усетих телефона да вибрира в джоба на ризата ми, точно до сърцето, се наложи да изляза на улица „Прадо“.

– Какво има, Естибалис?

Моята колежка нямаше навика да ме безпокои в почивните дни, а Денят на ризата и вечерта преди него бяха, разбира се, повече от свещени, за да помисли човек за работа, при положение че целия град беше с краката нагоре.

¹ Омлет, обикновено с картофи, но и с други съставки.

Всички бележки под линия са на преводача.

² Сантяго, или Свети апостол Яков, е патрон на Испания. Празникът се отбелязва в много испански градове, а в автономните общности е официален.

³ Ден на ризата е традиционен празник за Витория, столица на баската провинция Алава. Групи младежи, облечени в широки традиционни ризи, служили едно време като работни престилки, организират различни състезания и забавни игри в центъра на града: надпревара с магарета, теглене на въже и пр. Всеки участник в тези групи, дружинки или отбори се нарича Риза, а всяка дружинка има своя униформа: различни по цвят ризи и шалчета на врата.

Данданията от духовите оркестри и потоците от хора, които ги следваха с песни и танци в първия миг ми попречи да чуя какво се опитва да ми каже Естибалис.

– Унай, трябва да дойдеш в Старата катедрала – настоя тя.

Този тон на гласа, този нюанс, в който се долавяше хем силно объркване, хем неотложност, също не беше присъщ за жената, която се славеше като по-голям смелчага дори от мен, което вече е много.

Веднага ми стана ясно, че нещо страшно се е случило.

В стремежа си да се отдалеча от шумотевицата, превзела целия град, несъзнателно се отправих към парк „Ла Флорида“, с надеждата да оставя зад гърба си децибелите, които ми пречеха да вода поне що-годе сносен разговор.

– Какво е станало? – попитах, полагайки усилия да се отърся от последната глътка „Риоха“, която не биваше да пия.

– Няма да повярваш, всичко е съвсем същото като преди двайсет години.

– За какво говориш, Ести? Днес малко бавно мисля.

– Археолози от фирмата за реставрация на катедралата открили две голи мъртви тела в криптата. Момче и момиче, опрели ръце върху бузата на другия. Звучи ти познато, нали? Ела веднага, Унай. Нещата са сериозни, много сериозни. – И затвори.

„Не може да бъде“, помислих.

„Не може да бъде.“

Дори не се сбогувах с приятелите. Сигурно още бяха в бирария „Сагартоки“ сред морето от хора и едва ли някой щеше да чуе мобилния си телефон, ако им звъннех да кажа, че моят Ден на ризата току-що е приключил.

Последните думите на колежката ми още звучаха в главата ми, когато поех към площада на Бялата дева, минах покрай моя портал и се изкачих до началото на „Корерия“, една от най-старите улици на средновековния град.

Изборът ми се оказа несполучлив. Беше задръстено от народ, като целия център този ден. „Малкериди“ и останалите барове около входовете на жилищните сгради в стария град преливаха от клиенти и ми трябваше повече от четвърт час, за да стиг-

на до площад „Бурулерия“, задния двор на катедралата, където се бяхме разбрали с Естибалис да се срещнем.

Площадът носеше това име, защото през XV век там се намирал пазарът на „бурулерос“, тъкачите на сукно, които превърнали града в една от търговските артерии и задължителни спирки в северната част на полуострова. Тръгнах по каменната настилка под загрижения поглед на бронзовата статуя на Кен Фолет, сякаш писателят предугаждаше мрачните интриги, които вече бяха започнали да се завихрят около нас.

Докато ме чакаше, Естибалис Руис де Гауна, също като мен инспектор в отдел „Криминални разследвания“, нервно звънеше на хиляди места, сновейки напред-назад по площада като гущер. Рижата ѝ коса стигаше до брадичката, а с ръста си от само метър и шейсет едва бе покрила изискванията за постъпване в корпуса, с което Витория едва не бе загубила една от най-добрите и най-твърдоглавите си следователки.

Двамата бяхме дяволски добри в приключването на случаи, но не и в спазването на правилата. Имахме повече от едно порицание за неподчинение, така че се бяхме научили да се покриваме взаимно. Що се отнася до спазването на правилата... е, стараехме се.

Стараехме се.

Аз се правех, че не забелязвам някои зависимости, от които Ести все още не се беше отърсила. Тя извърщаше глава, когато аз не слушах началниците си и се впусках да разследвам на своя глава.

Бях се специализирал в изготвянето на криминални профили, затова обикновено викаха мен, когато се появяха серийни престъпници – убийци, изнасилвачи... Всякаква паплач рецидивисти. При повече от три престъпления с период на затишие, аз влизах в играта.

Естибалис наблягаше на виктимологията, учението за жертвите или за великите забравени. Защо точно тя, а не някой друг? Защото боравеше по-свободно от всички с базата данни SICAR – системата, събрала всевъзможни отпечатъци от стъпки и следи от автомобилни гуми, или със SoleMate – справочника на всички марки и модели обувки и маратонки, произведени в цял свят.

Като ме забеляза, тя забрави за телефона си и ме погледна така, все едно ми поднасяше съболезнования.

– Какво има там вътре? – пожелах да науча.

– По-добре сам да видиш – прошепна тя, сякаш небето можеше да ни чуе – или може би пъкълъът, кой знае. – Лично комисар Медина ми се обади. Трябвал им експерт по профилиране като теб, настояха и аз да дойда, за да се заема с виктимологията на случая. Сега ще разбереш. Искам да ми кажеш първото си впечатление. Криминалистите вече са тук, съдебният лекар и съдията – също. Ще влезем през входа откъм „Кучи“.

Улица „Кучилерия“¹ беше друга от старинните артерии, където се събирал градският еснаф през Средновековието. Във Витория чрез имената на много улици сме съхранили навеки паметта за занаятите на нашите предци: „Ерерия“, „Сапатерия“, „Корерия“, „Пинторерия“²... Първоначалният градоустройствен план в овална форма, известен като Средновековният бадем, е останал непокътнат до днес, въпреки изминалите векове.

Наистина е любопитно, че човек може да влезе в катедрала през портал, който на пръв поглед прилича на вход към жилище.

Двама полицаи вече стояха на пост пред масивната дървена врата на номер 95. Те ни поздравиха и ни пуснаха да влезем.

– Вече разпитах двамата археолози, които са ги открили – уведоми ме моята колежка. – Дошли днес да поотхвърлят малко работа – явно от Фондацията на катедрала „Света Мария“ ги притискат да свършат тази година със зоната на криптите и рова. Остави-ха ни ключовете. Бравата, както виждаш, е здрава. Не е разбивана.

– Казваш, че са дошли да работят в навечерието на празника? Не е ли малко... странно за един виторианец?

– Не забелязах нищо странно в реакциите им, Унай – отрече тя с глава. – Бяха стъписани, по-точно ужасени. Такава уплаха трудно може да се изиграе.

„Права си“, помислих. Разчитах на преценките на Естибалис, както задното колело на тандема разчита на предното. Така работехме, така въртяхме педалите.

¹ Улица на ножарите (исп.).

² Улица на ковачите, на обушарите, на сарачите, на бояджиите (исп.).